

Til: Luftfartstilsynet

Vår dato

12.06.2026

Deres dato:

[Dato]

Vår referanse

ØSG/TK

Deres referanse

23/03156

Høringssvar til forslag om utsettelse av frist for merking etter luftfartshinderforskriften

Fornybar Norge viser til Luftfartstilsynets (LT) høring om utsettelse av frist for merking etter luftfartshinderforskriften og takker for muligheten til å gi våre innspill.

Fornybar Norge er positive til LTs foreslåtte utsettelse av frist for merking av vindturbiner etter luftfartshinderforskriften. LT varsler samtidig en ny gjennomgang av kravene til horisontale fargebånd (magebelter) og hinderlys på mellomliggende nivå i tråd med utredningsinstruksen og innspill fra høringsrunden høsten 2025. Dette anser Fornybar Norge som nødvendig og positivt. Fornybar Norge viser til innsigelsene våre til dagens merkekrav i vårt høringsinnspill 17.oktober 2025, som fortsatt gjør seg gjeldene. Høringsinnspillet er for ordens skyld vedlagt.

Fornybar Norge vil understreke at en fristutsettelse ikke løser de grunnleggende utfordringene knyttet til selve forskriftskravene jf. det overstående. Fornybar Norge ber om et møte med LT i forbindelse med videre arbeid med endringer og avklaringer av merkekravene etter forskriften.

Oppsummert mener Fornybar Norge følgende:

- Det er positivt at LT revurderer behovene for magebelter og lys på mellomliggende nivå for vindturbiner.
- Fristutsettelsen anses som hensiktsmessig og bør innføres. Samtidig må fristutsettelsen hensynta LTs pågående utredning, og LT må informere om fremdriften i forskriftsarbeidet til berørte høringsinstanser. Dersom kravene til merking og hinderlys blir stående etter utredningen, fremstår 2030 som en rimelig frist. Eventuelt bør fristen utsettes til tre år etter at nødvendige avklaringer er gitt og endelige forskriftsendringer er vedtatt.
- I det videre arbeid må LT nå gjøre en vurdering i tråd med utredningsinstruksen og rundskriv om samfunnsøkonomisk analyse av hvorvidt de foreslåtte forskriftskravene sikrer en riktig balanse mellom

tiltak for økt luftfartssikkerhet og tiltakets kostnader, blant annet i form av visuell forurensning for lokalsamfunn.

- LT sitt pågående arbeid med forskriftskravene må inkludere bestemmelsene for behovsstyrt tenning av hinderlys, da dagens forskriftskrav gjør det svært teknisk og økonomisk krevende å realisere et slikt system.
- Bransjen må involveres og forskriftskravene må utarbeides i samarbeid med energimyndighetene i tråd med Energidepartementets hørings svar datert 17.oktober 2025.

1. Fristutsettelsen må hensynta LT sin pågående utredning

Den foreslåtte fristutsettelsen til 31.desember 2030 fremstår i utgangspunktet som rimelig. Fornybar Norge mener likevel at fristutsettelsen må ta høyde for LT sin pågående utredning og gjennomgang av kravene til merking. Det fremgår av høringsbrevet at Luftfartstilsynet vil vurdere "(...) om sikkerhetsgevinsten ved de to merkekravene tilsier at kravene bør bestå etter utløpt fristforlengelse (...)". Fornybar Norge mener dette er positivt, og at denne avklaringen er avgjørende for eventuell fastsettelse av endelig frist for merking etter forskriften. Det er ikke hensiktsmessig eller samfunnsøkonomisk rasjonelt at bransjen går i gang med ressurskrevende merking av vindturbiner så lenge LT har en pågående vurdering av hvorvidt kravene skal bestå i sin nåværende form. Det vil videre skape uforutsigbarhet for vindkraftverk som risikerer å måtte etablere kostbare løsninger som senere må endres eller fjernes. Vi ber derfor om at LT deler nødvendig informasjon om tidsplanen for det pågående arbeidet og inkluderer Fornybar Norge som representant for bransjen i arbeidet.

En grundig utredning av behovet for merkekravene bør hensynta økonomiske kostnader for tiltakshaver, og dermed samfunnet, samt opplevde ulemper for lokalsamfunn, og hvordan dette vil påvirke andre samfunns mål som energiomstilling og klimamål. Dersom LT etter en utredning i tråd med utredningsforskriftens krav kan påvise sikkerhetsmessige behov for et krav om magebelter og lys på mellomliggende nivå, må det likevel foretas en nærmere vurdering av forholdsmessigheten til kravene og kravene til utforming. Vi viser i den anledning til høringsinnspillene som er fremkommet av høringsrunden i 2025.

Fornybar Norge viser særlig til uttalelsen fra Norsk Luftambulanses datert 17.oktober 2025 hvor det blant annet understrekes at deres erfaring tilsier at rapportering av vindparker er presis og tilstrekkelig. Videre at "*vindparkene er godt synlig selv i gråvær og en kontrast-farge langt oppe på turbintårnene er tvilsomt vil gi noen økt flysikkerhet*". Norske vindparker er ofte plassert på høydedrag og Norsk Luftambulanses skriver at lys på mellomliggende nivå "*i likhet med magebelter forsvinne opp i tåken*". Fornybar Norge stiller dermed spørsmål ved hvorvidt kravene gir en økning i sikkerhetsnivået, og viser til at dette vanskelig kan sies å være forholdsmessig sett hen til kostnadene.

2. LT sitt pågående arbeid med forskriftskravene må inkludere behovsstyrt tenning av hinderlys

Det er svært ønskelig for fornybarnæringen å få til en realiserbar løsning for behovsstyrt tenning av hinderlys. Dette vil utgjøre et viktig tiltak for å minimere visuelt støy for berørte naboer av vindkraftverk, noe som er en kjent utfordring og årsak til motstand mot energianlegg flere steder. Dette er viktig for å realisere ny fornybar energiproduksjon, som igjen er avgjørende for å nå vedtatte klimamål, legge til rette for energiomstilling og elektrifiseringsprosjekter. De norske kravene til slike systemer, også etter de tidligere foreslåtte endringene, er strengere enn tilsvarende krav ellers i Europa. Det er et klart behov for justeringer da forskriftskravene er svært vanskelig å oppfylle. Fornybar Norge ber om at LT sitt pågående arbeid med forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder inkluderer bestemmelsene om behovsstyrt tenning av hinderlys, og at bransjen involveres i en dialog om teknisk og økonomiske løsninger som kan oppfylle nødvendige sikkerhetskrav.

Forskriftskravene til et system for behovsstyrt tenning av hinderlys bør i større grad følge en risikobasert tilnærming enn teknologispesifikasjoner. Det er vår oppfatning at det er særlig krevende å detektere i alle sektorer innenfor en radius på 6 km ned til 100 fot. Videre at systemet bør baseres på at luftfartøyene selv transmitterer posisjon gjennom modne og etablerte teknologier.

I høringsbrevet uttaler LT: *“i forbindelse med ny bestemmelse om system for behovsstyrt tenning av hinderlys ble det vurdert et behov for å øke den visuelle synligheten av luftfartshindre for å ivareta flysikkerheten”*. Det vises her til krav om lys på mellomliggende nivå og magebelter. Vår forståelse er at forskriftskravene om ytterligere merking slik det er formulert gjelder alle vindturbiner uavhengig av om vindkraftverket har konsesjonskrav eller planer for behovsstyrt lysmerking. Dersom LT sin hensikt er at kravene skal begrenses til vindkraftverk med behovsstyrt tenning av hinderlys må dette presiseres i forskriften.

3. Involvering og dialog med vindkraftbransjen fremover

Fornybar Norge har over lengre tid forsøkt å få et møte med Luftfartstilsynet om endringer i luftfartshinderforskriften. Behovet for koordinering med Fornybar Norge som interesseorganisasjon for eiere av luftfartshinder (vindkraftverk) er også trukket frem i Energidepartementets høringsssvar av 17.oktober 2025, hvor det uttales:

“før det ev. går videre med høringsforslaget, mener departementet forslagene til nye merkekrav og eventuelle overgangsbestemmelser må gjennomgå i dialog med eierne av luftfartshindrene og respektive sektormyndigheter”.

Fornybar Norge er i likhet med NVE av oppfatningen at forskriftskravene skaper en barriere for etablering av vindkraftverk. Det er i tillegg en utfordring for rammebetingelsene for allerede etablerte vindkraftverk da de økonomiske kostnadene ved ettermontering er høye, i tillegg til at det krever risikofylt arbeid i høyden og produksjonsstans. Vi deler Energidepartementets syn på at forskriftskravene må utarbeides i samarbeid med energimyndighetene.

Fornybar Norge er tilgjengelig for eventuelle spørsmål og ønsker gjerne et møte med Luftfartstilsynet i det videre arbeidet med saken.

Vennlig hilsen
Fornybar Norge

Øistein Schmidt Galaaen
Direktør for næringspolitisk avdeling

Tuva Kvåle
Næringspolitisk rådgiver